

GUTENBERG

Helsingin Kirjapainajain yhdistyksen ulosantama — Utgifven af Typografernes förening i Helsingfors

Helsingfors, Helsingfors Central-tryckeri, 1895

III vuosik.
N:o 10 * 1895
III ärg.

Tilauhinta: — Prenumerationspris:
Koko vuosikerta } 4 m.
Helt år }
Postim. siihen luettuna. — Postportot inber.

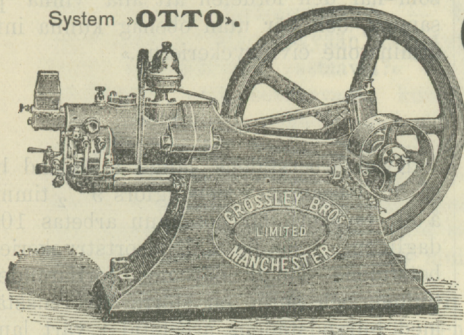
Toimitus: — Redaktion:
K. I. Forsman — J. A. Snell
(Ansvarig — Vastaava)

Ilmoitushinta: — Annonpris:
Petiiti-riviltä } 35 p.
Per petitrad }

Toukokuu
31
M a j

Crossleys

System »OTTO».

— Crossleys nya verkstadsmotor. —

Säljes under garanti på förmånliga villkor.
OBS! Äfven på afbetalning. OBS!

Prospekt och prisuppgifter sändas på begäran af

GUST. CARLSSON & Co.

Stockholm

Fabrikens Generalagenter för Sverige, Norge, Danmark och Finland Vasagatan 5.

* * Öfver 25,000 i bruk! * *

Gasmotorer

tillverkas i alla storlekar från 3/8-dels till 200 eff. hkr.

Prisbelöna med öfver 50 guld- och silfvermedaljer.

Crossleys nyaste typ, gasmotor för verkstadsbehof i två storlekar

» på 2 och 3 eff. hkr. »

är den mest fulländade kraftmaskin för handverkerier och småindustri, den utmärker sig för praktisk och tilltalande konstruktion, stor enkelhet, solidt arbete, stor arbetseffekt vid ringa gasförbrukning samt billigt pris.

Pienempi määrä *Suomen Kirjapainolehden vuosikertoja 1891, 1893 ja 1894* on vielä saatavana. Ne myydään nidottuna rahallisessa kaupassa 25 % alennuksella.

Rob. Ahlstedt.
Antinkatu 4.

Teollisuushallituksen matkarahoista.

Yleensä tunnettu ja tunnustettu seikka on, että köyhä Suomemme vielä monessa kohden on Euroopan suurempien sivistysmaiden jäljellä. Tämä pistää esiin jos jossakin niinpä taiteen kuin teollisuudenkin alalla. Voidaksemme josakin määrin seurata yleistä edistymistä, täytyy meidän hakea oppiamme ulkomailta, ja siellä saatuja havaintoja, mikäli mahdollista, sovittaa oloihimme. Tässä, kuten paljossa muussakin, on useimmiten esteenä — raha. Nuori ammattilainen, joka äsken on suorittanut oppiaikansa ja nyt haluaisi jatkaa opintojaan ja laajentaa kokemuksiään ulkomaiden suuremmissa oloissa, ei tavallisesti ole mikään pääomanomistaja, ja on siis useimmissa tapauksissa pakoitettu jättämään tuumansa — ainakin toistaiseksi. Vuosien vierieissä katoaa jo halukin, nuoruuden innostus laimentuu elämän kovassa koulussa ja elämän alkuperäinen tarkoitus, eteenpäinpyrkiminen, onkin kadonnut. Kuka siitä enin kärsii? Ei suinkaan yksityinen henkilö, vaan koko ammattikunta ja tietystikin koko maa.

Hallituksemme on kyllä tämän epäkohdan havainnut ja jakaa erittäin auliisti apurahoja opintomatkoja varten. Niinpä myönnetään niitä, kuten sanomalehdistä näkyy, milloin koulumiehille, milloin taiteilijoille, kuten esim. taide- ja laulajille ja näyttelijöille y. m. noin 1,000—2,000, jopa 3:kin tuhatta ja enemmänkin kerrallaan. Lähetetäänpä joskus kirjailijoita muutama tuhat taskussaan ulkomaille katselamaan sikäläisiä teattereitaikin.

Ammattilaisiakaan ei ole kokonaan unohdettu. Kerran vuodessa nim. julistaa Teollisuushallitus haettavaksi 8 kpl. 750 markan matka-apurahaa, jotka sitte jaetaan eri ammattilaisille, minkä saa suutari, minkä räätäli, nahkuri, puuseppä,

maalari, kirjansitoja, konetyömies j. n. e. Hakijoita kyllä löytyy, noin 60—80 joka vuosi. Monta on kutsuttu, vaan harvat ovat valitut!

Hakijoiden joukossa on jo monta vuotta huomattu kirjaltajiakin, vaan vasta tänä vuonna myönnettiin meillekin yksi matkaraha. Syyksi, ettei seminoista ole ennen meille annettu, sanotaan että muka ammattitaitomme jo on niin korkealle kehittynyt, ettei sitä tarvitse niin paljon kannattaa kuin muita — matkarahat näet eivät riitä joka ammatille. Mutta mikähän lienee syynä siihen, että useimmissa tapauksissa ulkomaalainen tänne tultuaan saa työjohtajan paikan, ellei häntä suorastaan suurilla kustannuksilla suuripalkkaisille paikoille ole »tilattu»?

Kuten jo mainittiin, on tämä matkaraha 750 markkaa, joista puolet, s. t. s. 375 m., annetaan matkaan lähtiessä ja toinen puoli Teollisuushallitukselle lähetettyä puolen vuoden työtodistukset paikoista, joissa matkasuunnitelman mukaan on luvannut työskennellä. Kotia palattuaan on sanotulle virastolle jätettävä kertomus matkalla tehdyistä havainnoista. Ehdot ovat kovat, sen täytyy jokaisen myöntää. Mitenkä niiden täyttäminen muissa ammateissa onnistuu, on meidän vaikea sanoa; parasta siis lienee katsella asiaa omalta kannaltamme.

Ulkomailla, etenkin Saksassa ja Ranskassa, joissa ammattimme on kehittynein, ja jonne opinhaluiset pyrkivät, on muodostunut oikeita ammattikouluja, joissa kyllä saa tutustua ammattimme sekä sydämeen että kuoreen, vaan se maksaa rahaa. Saksalaiset etenkin ovat oppineet tällä alalla nytkemään, otetaan näet 50, jopa 100 ja 125:kin markkaa kuukaudessa opiskelemisesta. Itse saa sitte elää, miten parhaiten voi. Muutamissa paikoissa saavat oppilaat asunon ja ruoankin — erityistä korkeata maksua vastaan. Ranskan ja Tanskan ammattikouluissa ei toki niin paljon nyljetä, vaan maksaa sielläkin. Ruotsissa, jossa ammattikouluja vielä ei ole, vastaan ottavat suuremmat kirjapainot »praktikantteja» maksua vastaan.

Ammattikouluihin tietysti on opiskelevan halu ja sinnehän sitä pitäisikin, vaan siinä ei 750 m. pitkälle riitä. Näillä varoilla voipi meikäläinen

kenties tulla toimeen naapurimaassamme Ruotsissa, mutta sellaiselle joka todella tahtoo ammatiaan perinpohjaisemmin oppia ei siellä opiskeleminen ole kylläksi. Pienet säästöt, mitä nuorella ammattilaisella voi löytyä, kuluvat jo kielien oppimiseen y. m. valmistuksiin. Itse matkakustannukset tekevät suuren loven kassaan ja opiskeleminen täytyy jäädä sivutoimeksi, jos nim. mieli elää. Tällä lailla kyllä voi oppia, vaan mitään kokonaista siitä ei synny, sillä ainakin meidän ammatissamme, saadakseen jotain itsenäistä käsitystä, on opittava sekä käytännöllisesti että teoreettisesti, eikä siihen yksi vuosi riitä, meneehän sitä jo hyvästi aikaa vieraisiin oloihin tutustumiseenkin, ennenkuin voi oppimista ajatellakaan.

Kun ajattelempa, miten suuria summia vuosittain uhrataan kaikenmoisen taiteen hyväksi, joista ei kuitenkaan maallemme ole niin suurta suoranaista hyötyä kuin ammattitaidosta, täytyy todellakin myöntää että Hallituksen kohtelu tässä asiassa on äitipuolista. Työväestön yleensä hartain toivo on asemansa kohottaminen, ja tässä tietysti ammatilla, elinkeinolla on tärkein sija. Suuria emme suinkaan vaadi, jos pyydämme Hallitustamme koko maan ammattikunnille yhteensä vuosittain uhraamaan 10 kpl. 1,000 mkan matkarahaa, tahi niistä kuin nyk. annetaan, erinäisissä tilaisuuksissa myöntämään kahtena vuotena peräkkäin, jotta opiskeleminen tulisi perinpohjaisemmaksi.

Varma vakuutuksemme on että jos Hallituksemme enemmän kuin tähän asti muistaa työväkeä ja uhraa jotakin sen puolesta, nämä rahat eivät tule olemaan tuuleen viskatuita, vaan on maamme niistä saapa monikertaisen hyödyn.

Hvarför hafva vi reshjälpskassa?

Ett sakförhållande som ej borde få förekomma, och hvilket uppbördsmännen å tryckerierna uppmärksamgöras på, är att ej till resande kolleger utlämna något reseunderstöd, äfvensom att ej låta resande besvära de typografer som tillhöra reshjälpskassan med anhållan om dylika bidrag. Genom att resande fortfarande som hittills få vända sig till kollegerna å tryckerierna med anhållan om reshjälp, blir ändamålet med reskassan totalt förfeladt, och, hvad värre är, det sker på reskassans bekostnad, ty det är ju klart att hvarje medlem af kassan, om han utom att han skattar till reshjälpskassan, ytterligare får påhälsning af resande med begäran om pänningeförsträckning, snart skall skilja sig från vår allmänna reskassa, just till följd af denna dubbeltaxering för resande kolleger. Det är så mycket nödvändigare att vi genast från början motarbeta detta för vår reshjälpskassa fördärliga tillvägagångssätt, som vi därigenom bringa våra kamrater den öfvertygelsen, att endast medlemskap i reshjälpskassan berättigar till understöd, samt att kassans medlemmar redan fullgjort sin skyldighet mot hjälpbehöfvande, resande typografer. Vi böra finna, att under den tid som reshjälp icke utbetalas, hvarje typograf bör sluta sig med första till kassan, och att vi måste »hålla igen med pängen», om

ej alla de typografer, som arbeta för ett ordnad reskassesystem, skola blifva betungade med extra utgifter.

Däremot kan fullmäktigen å hvarje tryckeri, då han för godt finner, hänvisa den resande till de af våra kolleger, som anse sig hellre vilja följa det gamla systemet och i en eller annan form bisträcka den resande. Lämpligast vore att reskassans fullmäktige för den skull hade färdiga listor med förteckning å de inom tryckeriet arbetande, hvilka ej tillhöra reskassan, ty det är af vikt att de af våra kolleger, som ha slutit sig till reskassan, bli befriade från alla extra utgifter af ofvannämnda art, emedan det värkar i alldeles motsatt riktning mot kassans ändamål.

Det kan naturligtvis ej möta hinder att de som vilja bisträcka en behöfvande kollega med något extra bidrag, göra det, men hvad vi härmed velat framhålla är, att alla sådana bidrag ej få utgå under namn af *reshjälp*.

Antonius.

Katekismuskaupungista.

(Kuopiosta.)

Toukok. 27 p. 1895.

Pitkään aikaan ei täältä ole mitään näkynyt »G:in» palstoilla oloistamme ja pyrinnoistamme, vaan kukapa sitä enään tohtii kirjoittaakaan, koska eräs »asian tuntija» (kaikessa tietämättömydessään?) leimaa tšekäläiset tiedonannot valheellisiksi. Millä perusteella hän sen tekee, sitä en tiedä. Luultavasti siitä syystä että on kosketeltu jotakin »asian tuntijalle» epämieluisia asiaa, joka ei siedä päivänvaloa, ja joita ollaan totuttu katselemaan värjättyjen silmälasien läpi.

Aletaan siis siitä kuuluisaksi tulleesta katekismusjutusta — tämä ei suinkaan voi olla valhetta koska siitä oli U. Savossakin ja sitä kai »asian tuntijakin» uskoo — josta päätös julistettiin tšekäläisessä raastuvanoikeudessa t. k. 16 p:nä. Päätös kokonaisuudessaan on niin laava että se veisi koko n:ron tilan, josta syystä olemme pakotetut ottamaan ainoastaan tuomion pääkohdat:

Päätöksellä sai Vainio sakkoo 800 mk kirjallisen omistusoikeuden loukkaamisesta; Pietiläinen sakkoo 250 mk siitä, että on auttanut Vainiota kirj. omist.-oikeuden loukkaamisessa. Syytetyt Vainio ja K. Brofeldt vapautettiin varastetun tavaran kätkemisestä sekä kotietsinnön vastustamisesta. Backman tuomittiin 700 mkn sakkoon aiheuttamista syytöksistään sekä omavaltaisesta menettelystä 30 mkaa. Vainio tuomittiin Backmanille suorittamaan kuluja 2,450 mk, Pietiläinen samoin 400 mk ja Backman tuomittiin maksamaan kuluja Mäkelälle 620 mk, K. ja P. Brofeldtille kummallekin 668 mk ja rouva Bergrothille 593 mkaa. — Varojen puutteessa saavat asianomaiset suorittaa sakkonsa: Vainio 90, Backman 83 ja Pietiläinen 35 päivän vankeudella.

Vastajaat ilmoittivat tyytymättömyytensä päätökseen.

* * *

Tšekäläisten kirjaltajain uudesta aakkoslaskutavasta eli tariffista, joka jätettiin isännille jo viime vuonna hyvään aikaan, pyynnöllä että se tämän vuoden alusta otettaisiin käytäntöön, ei kuulu hiiskaustakaan. Se kuoli syntyessään ja lepää haudattuna isäntien säiliöissä, siksi kunnes joku äkkinäinen ajanvirta sen sieltä eloon virvoittaa.

Ei voi muuta kuin surkutella sellaista pikku-kaupunkimaista poroparvarillista ylpeyttä, joka ei myönnä että alentaisivat itsensä niin paljon että työmiesten yhteiseen pyyntöön antaisivat edes vastauksen, joko sitten kieltävän tahi myöntävän, vaikka olemmekin *vaan* työmiehiä. Sellaisille ei, lievemmin sanottu, isännän nimi ole paikallaan.

Kummastella täytyy myöskin sitä velttoutta, joka meidät kuopiolaiset on vallannut. Kun jo vuosikausia olemme saaneet kokea monenlaista menettelyä ja nähneet mille kannalle isännät ovat asettuneet meitä kohtaan, niin eiköhän jo olisi aika meidänkin nousta haaveiluistamme ja asettua yhtä jyrkälle kannalle? Mitä pahaa olemme me tehneet että meidän rangaistukseksi pitää tehdä työtä halvemmalla kuin muualla? Että työ on kelyollista, saapi otaksua jo siitäkin että sitä vuodelta on lisääntynyt, pääasiallisesti pääkaupungista, ja koska se keran sinne kelpaa, niin miksikä emme myöskin saa suhteellisesti samaa maksoa työstämme? Niin, miksikä? Pyynnössämme emme ole menneet yli rajojen eli liiallisiin vaatimuksiin, vaan olemme koettaneet niin paljon kuin mahdollista käydä kultaista keskitietä. Kun on kysymys työmiehen palkan korottamisesta muuttamalla pennillä markkaa kohti, niin kuuluu vastaus: ei kannata, huonot ajat, ei muuallakaan makseta enempää, jos koroitetaan niin työt vähenevät, y. m. verukkeita vedetään, vaan turhanpäiväisiin käräjäomisiin löytyy kyllä joutilaita tuhansia.

(Jatk.)

Kortare arbetstid.

(Ur Sv. T.-T.)

»Inom alla yrken pågår sedan flere år tillbaka rörelse för ernående af kortare arbetstid.

Hvad specielt typografernes yrke beträffar, så har detta alltid varit kännetecknadt för sin onaturligt långa arbetstid. Efter hand ha emellertid förbättringar häri vunnits, så att nära nog öfver hela Sverige finnes 10-timmars dagen införd å boktryckerierna. Å ett stort antal tryckerier arbetas kortare tid, och endast i ett fåtal, i småstäder belägna kanske mera än 10 timmar. Ett fel vidlåder dock arbetstiden inom vårt yrke, och detta är dennas förläggande till den naturliga hvilotiden, vid de dagliga morgontidningarna. Men detta är nu ohjälpligt.

Värksammas spår ha också visat sig som en följd af den kortare arbetstiden, i det dödligheten bland typograferne är i nedgående; åtminstone hör det icke numera till »ordningen för dagen» att typograferne sluta sin lefnadsbana före uppnådda 30 år. Äfvenså tyckes sjukligheten vara i aftagande, så framt man får döma efter yrkessjukassornas värksamhet.

Den förkortade arbetstiden och därpå följande tillfällen för rengöring och ventilation af arbetslokalerna är det som spelat den viktiga rollen i bättre hygieniska förhållanden för typograferne.

Man får dock icke härmed anse att målet är vunnit och vidare reformer sålunda öfverflödiga. Visst icke, ty i så fall skall man snart vara inne i de gamla förhållandena ånyo.

Hvad som kan och bör göras är, att på bästa sätt tillgodogöra sig den fritid inom själfva arbetstiden, som vid vissa tillfällen riktigt förekommer inom typografernes yrke.

Sommartiden, den för hälsans skötande lämpligaste, är karaktäriserande för sin ringa arbetstillgång, och hvad vore väl naturligare än att man tog tillfället i akt och sökte njuta af de stora förmåner, som denna årstid beskär oss, för att vare sig reparera en redan undergräfd hälsa eller ock förekomma hälsans undergrävande.

Väljer man blott lämpligt sätt härför, så skall både den enskilda individen och den af fär, hvori han är anställd, vinna härför, hvadan det icke är fråga om uppoffringar från vare sig den ena eller andra sidan, utan blott ett rätt användande af en tid, som ändå är till öfverlopps, på grund af den ringa arbetstillgången.

Vi ha tänkt oss saken sålunda, att arbetstiden skulle förkortas till 8 timmar under den tid det är knapt om arbete, och då pågå, utan annat afbrott än en half timmas frukostrast, från kl. 1/2 8 på morgonen till kl. 4 e. m.

Arbetaren skulle vinna den fördelen, att slippa springa till och från arbetslokalen, för att i vanligaste fall stå sysslolös flera timmar af dagen, och dessutom få några timmar att dagligen vistas i fria luften — den bästa läkaren — och sålunda stärka sig för kommande tider.

Principalen åter vunne den fördelen, att han under hela den tid på dagen hans affär vore öppen, ha arbetskraften tillgänglig, och sålunda äfven bättre kunna tillgodose sina arbetare med arbete. Vidare gjordes den besparingen, att drifkraften icke behöfde onödigtvis underhållas flera timmar per dag. Besparing komme äfven på många håll att uppstå i fråga om belysning etc.

Detta är en liten men ganska viktig reform, som har den fördelen att alla vinna på densamma, och bör utan obehag kunna införas på åtminstone civiltryckerierna.»

* * *

Hvad arbetstidens längd i Finland beträffar, så är densamma i Helsingfors 9 1/2 timme, utom å ett tryckeri, där det ännu arbetas 10 timmar dagligen. I de flesta landsortstryckerier är arbetstidens längd däremot fortfarande 10 1/2 timme, och borde en större öfverensstämmelse med huvudstadens arbetstid i vårt land söka genomföras, emedan det gifvits många bevis på, att en lång arbetstid betydligt minskar arbetsförmågan, samt påskyndar hälsans undergrävande.

Sommartiden är ju äfven hos oss liksom i Sverige en arbetsfattig tid för typografer, och de tryckarbeten som förekomma denna tid af året, kunde med lätthet utföras af tryckeriernas ordinarie arbetspersonaler, äfven om arbetstiden minskades till 8 timmar per dag.

En olägenhet kunde den af Sv. T.-T. föreslagna minskningen af arbetstiden under sommaren dock medföra för de tryckerier, som hållos stängda från tidigare på eftermiddagen, ty de skulle möjligen därigenom förlora några af sina kunder eller gå miste om små tillfälliga, brådskande arbeten. Denna olägenhet vore dock afhjälpt med att en liten del af arbetspersonalen turvis skulle dejourera å tryckeriet under den senare delen af eftermiddagen.

Med detta tillägg synes oss Sv. T.-T:s förslag om arbetstidens förkortande under sommarmånaderna beaktansvärdt och realiserbart.

Uutisia. — Notiser.

Kuukauskokous pidettiin t. k. 26 p:nä. Siinä ilmoitti toimikunta:

että uusia jäseniä oli tullut yhdistykseen hrat O. Levander, Y. Schoultz, J. Tamminen, A. Halén, E. Frimodig ja K. F. Henriksson;

että kirjastoon on ostettu 14 vuosik. Helsingf. Tidn. ja Helsingf. Morgonbl. vv. 1829—60;

että kirjasto oli saanut lahjaksi hra J. A. Kosk'ilta yhden kpleen W. Zachrissonin »Boktryckerikalender» v:lta 1894 sekä Suom. Kirj. Seuralta Lübken Taiteen historian, E. Aspelinin Suomalaisen taiteen historian ja Kalevalan korupainoksen, joka kiitoksella mainitaan;

että toimikunta oli ostanut yhdistyksessä lainaksi käytetyn bufettihyllyn, pöytäkaapin ja tarjoilupöydän 200 mkalla;

että käsityöosaston naiskööri on ilmoittanut ottavansa osaa ensikesäiseen laulu- ja soittujuhlaan, ei kumminkaan kilpailuun;

että undessa huoneistossa ei saa harjoittaa torvisoittoa. (Asiasta syntyi pitkä keskustelu. Otetaan uudestaan esille seuraavassa kuukauskokouksessa).

Toimikunnalle myönnettiin oikeus ottaa yhdistyksen rakennusrahastosta laina juoksevia menoja varten tavallista pankinkorkoa vastaan.

A. Lindfors * 1875. ja samalla taululla sanat »Hukkuneet 1820/94». Alempana on erillään sanat: »Omaisten ja toverien pystyttämä».

Aftäckning af minnesvård. Den 26 maj tågade Helsingfors' typografär med Typ. förenings sorgklädda fana i spetsen till lutherska begravningsplatsen härstädes, för att bevittna aftäckningen af den minnesvård, som blifvit rest på de i fjol den 20 maj vådigen omkomne 4 kollegernes graf. Sedan kåren bildat halfcirkel mot minnesvårdens framsida, spelte föreningens musikkår »Vår Gud är oss en väldig borg.» Hr J. A. Snell erinrade i ett kortare tal på finska och svenska om den sorgliga händelsen, som förorsakat de 4 kollegernes död i blomman af sin ålder, hvar på föreningens sångkvartett sjöng »Tuuti lasta tuonelaan.» En broder till aflidne K. F. Leander framförde till kåren de bortgångne anhörigas tack för det densamma genom resandet af vården velat hedra minnet af sina aflidne kamrater. Den enkla högtidligheten avslutades med att sångkvartetten sjöng »Mitt lif är en våg» och musiken utförde en koral, »Rauha kanssanne», hvarefter kåren i ordnade led begaf sig till Typ. förenings lokal, därifrån tåget likaledes utgätt.

Gravvården, som är placerad på en stensatt kulle, är utförd af ohuggen, svart granit. Den 2 meter höga vården hvilat på tvänne sockelstenar af tillsamman ungerfär 1 meters höjd. På östra sidan af vården är inskriptionen, hvilken är finsk, anbragdt, jämte de aflidnes namn, födelse- och dödsår; denna lyder: *Kirjaltajat* (typograferne) *G. A. Eklund * 1870, J. G. Kajander * 1870, K. F. Leander * 1872, A. A. Lindfors * 1872. Hukkuneet* (omkommo) 1820/94. *Omaisten ja toverien pystyttämä* (anhöriga och kamrater reste vården).

Svensk-finsk grafisk årspublication. Typografbladet understöder delvis vårt förslag om utgifvandet af ett Svenskt-Finskt Boktryckerialbum, men anser dock att det af oss föreslagna namnet till en början måhända klingade för mycket anspråksfullt, samt förordar att publikationen kunde utgifvas till någon större hälg en gång årligen. Den vinst företaget möjligen skulle gifva, borde enligt Tbl. ansås till Invalidfonden, då ju detta kunde blifva ett skäl för flere att köpa publikationen liksom för gifvandet af bidrag till dess innehåll.

Työväen suuren kävelyretkeen Seura-saarelle sunnuntaina t. k. 19 p:nä otti Kirjanp. yhdistyksen osaa. Määrättyyn aikaan kokoon-tui toista sataa yhd. jäsentä ja muutamia yhdistyksen kuulumattomia Heikin-esplanaadiin, josta tuo valtaava työväen joukko kulki, neljä miestä rivissä, soittokuntien soittaessa määräpaikkaan. Kirjanpainajain yhdistyksellä on ammattiyhdistyksistä vainhin soittokunta, ja olivatkin soittajat, sekä »vanhat» että »nuoret» pyynnöstä luvanneet tulla mukaan, mutta ei heitä kuulunut ei näkynyt. Siihen jo sentään aletaan tottua. Kaikilla ammattiyhdistyksillä oli etupäässä naisia, mutta ei kirjaltajilla. Tämä ei kumminkaan ollut odottamatonta. Ovathan he mielestään niin »fiiniä» ettei voi ajatellakaan mahdolliseksi että he esiintyisivät yhdessä työläisten kanssa. Eivätpä he muutenkaan rahtua-kaan ota osaa yhteisiin asioihin. Häpeeväthän he työntekijän ja kirjaltajan nimeäkin. Onhan tapahtunut että he ovat olleet poissa isäntänsäkin surusaatosta, johon jok'ainoa tarkotetun painon miehinen työläinen otti osaa. — Painajien kunniaksi täytyy mainita, että heitä oli seurassa kokonaista kaksi tahi kenties kolmekin.

Kalliita kokeita. Eräasen tšekäläiseen suurenlaiseen paino-»tehtaan», jossa yleensä näytään suosivan ulkomaalaisia, »importeerattiin» hiljakkoin Leipziginistä asianymmärtävä päällysmies. Matka tänne maksettiin. Mies suuttuikin parin päivän perästä (luultavasti hän näki mahdolltomaksi tulla toimeen häntä korkeamman tirehtöörin kanssa) ja jätti koko affääriin, jolloin hän taas sai matkarahat takasin »suureen koti-maahansa».

Till faktor i Mariehamns tryckeri är från den 1 juni antagen typografen A. Hjelm, som härtilts i flere år konditionerat å Tidnings- och tryckeriaktiebolagets tryckeri härstädes.

För inträde i Svenska Typograförbundet hafva anmält sig typograferne J. F. Nyman och Frans Wiander från Finland, hvilka sedan ett par månader tillbaka anländt till Stockholm och där lyckats erhålla arbete.

Ulkomaalle lähtee painaja A. Wasenius senaatin kirjapainosta. Hänen sijaansa tulee hra J. E. Lönnroth Suom. Kirj. Seuran painosta.

Hufvudstadsbladetin toiseksi taittajaksi on otettu latoja A. Fyrqvist hra K. Rutqvistin sijaan, joka myöskin kuuluu ulkomaalle matkustaneen.

I elfte stunden erfor Typ. förenings festbestyrelse ryktesvis genom tidningarna, att grafiska utställningen i Petersburg skulle hållas stängd under pingsthälgen. I anledning häraf har en festbestyrelsemedlem afrest till Petersburg för att hos utställningskomitén anhålla, det utställningen måtte göras tillgänglig några timmar under endera pingstdagen för de finska typografer, hvilka under hälgan lustfärda till Petersburg. — Utställningskomitén lär hafva tillmötesgått ofvannämnda anhållan.

Pietarin graafillinen näyttely tulee olemaan suljettuna Helluntaipyhinä — tiesivät tækäl. lehdet kertoa t. k. 29 p:nä. Sen johdosta matkusti saman päivän iltana yksi Kirjanp. yhd. juhlatoimikunnan jäsenistä Pietariin näyttelytoimikunnalta pyytämään että maanantaina (2:na helluntaip.) pidettäisiin näyttely ainakin 3 tuntia suomalaisille matkailijoille avoinna. — Näyttelykomitea on kuulemma myöntynyt ylläsanottuun pyyntöön.

Samalla oikaisemme erehdyttävän sanan viime numerossa paluumatkasta Pietarista. Siinä sanotaan nim. että se tulee tapahtumaan *tiistaina* ensi kuun 3 p:nä, pitää tietysti olla *maanantaina* 3 p:nä iltapuolella.

Rättelse. I senaste n:r af Gut. stod i notisen om lustfärden till Petersburg, att återfärden från Petersburg vore bestämd till *tisdagen* den 3 juni; bör vara: *måndagen* den 3 juni.

Arbetsförtjänstens förhållande till arbetstidens längd i Ungern. Af statistiken öfver ungerska typografernes arbetsförhållanden under år 1894 framgår, att å de tryckerier, där 9 timmars arbetsdag finnes införd, är medelförtjänsten för typografer 12 gulden per vecka. Å tryckerier med längre arbetstid är medelförtjänsten 9 gulden 50 kreutzer per vecka (en gulden = 2 mk 49,9 penni).

Detta är åter ett nytt bevis på ofördelaktigheten af långa arbetsdagar.

Till Red. för Gutenberg.

Med anledning af en till undertecknad inkommen skrifvelse från Borgå, rörande ett bland därvarande typografer utspriddt rykte, att hr A. Stampell skulle till mig insändt notiser angående Borgå-förhållanden, hvilka notiser sedermera genom min försorg skulle publicerats i »Gutenberg», får jag för mina ärade kolleger å nämnda plats förklara detta *icke* vara med sanningen öfverensstämmande.

Helsingfors den 24 maj 1895.

C. A. Bernström.

Dementi.

Slutet af notisen från Borgå i senaste n:r af Gut. har dels genom missuppfattning, dels

genom felskrifning fått ett helt annat innehåll än ämnadt var, och dementerar jag härmed notisens senare del. Den i notisen åsyftade sättnaren är en af de dugligaste som finnas på platsen i fråga, och han är ingalunda i behof af »nåd», lika litet som honom bevisats någon sådan.

—z—.

Glöm ej Invalidfonden!

Gutenbergin Toimitukselle.

Esiintulleesta syystä pyydän G:n toimitusta hyväntahtoisesti todistamaan, että vaikka olenkin G:n tilaajain kerääjä, en suinkaan ole ollut sen kirjeenvaihtaja. Porvoossa 24 p. toukokuuta 1895.

Ystävällisesti
Alfred Stampell.

Pyynnöstä vakuutamme ylläolevan todeksi.
Toim.

Tillfälliga utgiftsfonden.

Genom sparbössorna hafva under april månad influtit följande medel från nedanstående tryckerier:

	Fmg.
Päivälehtis tryckeri	10: 70
Uusi Suometars sättnare	6: 70
Hufvudstadsbladets sättnare	5: 10
Petersson & C:os tryckeri	4: —
Simelii tryckeri	3: 75
Centraltryckeriet	2: 50
Weilin & Göös tryckeri	1: 75
Senatens tryckeri	1: 02
Nya Pressens tryckeri	—: 67
Hufvudstadsbladets civilsättnare	—: 59
Frenckell & Sons tryckeri	—: 50
F. Litt. Sällskapets tryckeri	—: 00
Summa	37: 28

G. E.

Muistakaa Vanhus-rahastoa!

Satunnaisten menojen rahasto.

Säästölaatikkojen kautta on Toukokuussa saatu seuraava määrä varoja alla olevista kirjapainoista:

	Fmg.
Päivälehtien kirjapainosta	11: —
Uuden Suomettaren latojilta	10: 30
Simeliuksen kirjapainosta	6: 82
Weilin & Göösin kirjapainosta	4: —
Petersson & Kin kirjapainosta	3: 60
Sentraali-kirjapainosta	2: 60
Hufvudstadsbladetin latojilta	2: 55
Nya Pressenin kirjapainosta	1: 25
Senaatin kirjapainosta	—: 60
Frenckellin ja Pojan kirjapainosta	—: 55
Hufvudstadsbladetin sivililatojilta	—: 30
Suom. Kirj. Seuran kirjapainosta	—: 00
Summa	43: 57

G. E.

Kirjelaatikko. — Breflåda.

J. Tukholmassa. Kiitoksia! Valitettavasti täytyi jäädä.

J. Vaasassa. Paljon kiitoksia!

Kirje Kiinasta ei vielä kukaan mahdu. Pyydetään anteeksi!

Kuopiolainen. Oli pakko jättää toinen puoli seuraavaan numeroon.

Sekalia. — Svibel.

»Voi voi sentään, kun ne »rykkärit» on jumalattomii, ku ei oo pappiikan föllis», sanoivat muutamat Helsingin akat hautapatsasta paljastettaissa.